

Dosarul nr. 2ra-274/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (judecător C. Vârlan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători N. Budăi, E. Palanciuc și I. Muruianu)

DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Reilean împotriva lui Alexei Botnari cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 21 iunie 2016, Vasile Reilean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Botnari cu privire la încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, a sumei de 15 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenția prevăzută la art. 354 din Codul contravențional, a sumei de 3 320, 1 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 500 lei (vol. I, f.d. 3-7).

În motivarea acțiunii, reclamantul Vasile Reilean a relatat că la 25 ianuarie 2016, aproximativ la ora 13.00, aflându-se în incinta Centrului de Studii „Inteligent-Com“, care se află pe str. C. Tănase nr. 6, mun. Chișinău, și pe care îl administrează, a fost agresat fizic și moral de către Alexei Botnari, care i-a

aplicat lovituri cu picioarele în diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale de lungă durată, fapt confirmat prin certificatele medicale anexate la cererea de chemare în judecată, în condițiile în care reclamantul nu l-a agresat pe Alexei Botnari și nici nu i-a aplicat lovituri.

Reclamantul a susținut că după ce a fost atacat și agresat, Alexei Botnari a început să lovească cu picioarele peste panoul publicitar cu logotipul Centrului de Studii „Inteligent-Com“, având scopul de a distruge acest panou publicitar, iar pe parcursul întregii zile după conflict, Alexei Botnari a intrat de cinci ori în oficiul reclamantului, unde l-a amenințat și l-a numit cu cuvinte necenzurate față de studenți în timpul lecției.

Reclamantul a declarat că în primele patru luni după agresare, la fiecare inhalare a aerului, avea dureri mari, iar la fiecare pas făcut, în special când călca cu piciorul stâng, simțea o durere continuă în regiunea XXXXX.

Reclamantul a indicat că după ce a fost agresat, imediat a telefonat la Serviciul 902, și aproximativ la ora 19.00 în aceeași zi, a scris plângere pe cazul dat la Sectorul de poliție nr. 4, iar acțiunile lui Alexei Botnari au fost calificate de către organul constatator ca vătămare intenționată ușoară a integrității corporale, Alexei Botnari fiind recunoscut vinovat și sancționat pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art. 78 alin. (2) din Codul Contravențional.

Reclamantul a menționat că la 25 ianuarie 2016, după producerea conflictului, Alexei Botnari a continuat acțiunile ilegale îndreptate împotriva reclamantului, și anume l-a telefonat în mod abuziv, de circa 20 de ori, de pe nr. de telefon XXXXX, ultimul apel fiind înregistrat la ora 01.03, deranjând în acest fel toată familia reclamantului, din care cauză nimeni nu a putut să doarmă în acea noapte, inclusiv copilul de un an și jumătate, cât și mama XXXXX.

Reclamantul a invocat că în descifrările operatorului de telefonie mobilă „Orange” sunt indicate apelurile efectuate de către Alexei Botnari, descifrările respective fiind anexate la dosarul contravențional examinat de către organele de poliție.

Aici, reclamantul a specificat că unele dintre apeluri au fost însoțite de amenințări din partea lui Alexei Botnari în adresa reclamantului, în restul apelurilor Alexei Botnari nu vorbea nimic, iar la o altă parte de apeluri reclamantul nu a răspuns.

Reclamantul a afirmat că acțiunile lui Alexei Botnari au fost calificate de către organul constatator ca huliganism nu prea grav, contravenție prevăzută la art. 354 din Codul Contravențional, Alexei Botnari fiind recunoscut vinovat și sancționat.

În continuare, reclamantul a notat că pe tot parcursul perioadei de după conflict, Alexei Botnari mereu rupea anunțurile publicitare de pe perete, care aparțineau Centrului de Studii „Inteligent-Com“, iar la 18 martie 2016, aproximativ la ora 15.00, Alexei Botnari a scuipat peste panoul publicitar al centrului de studii, amplasat pe str. C. Tănase nr. 6, et. 2.

În continuare, reclamantul a relevat că a observat, deopotrivă cu alți martori, inclusiv studenți indignați, cum Alexei Botnari scuipa peste panoul publicitar al

Centrului de Studii „Intelligent-Com“, și a fotografiat acest fapt.

Reclamantul a susținut că în acest mod, Alexei Botnari a ponegrit imaginea Centrului de Studii „Intelligent-Com“ și și-a bătut joc de munca reclamantului, cu atât mai mult că Alexei Botnari se apropie de studenții reclamantului și le spune cuvinte murdare despre centrul de studii, având scopul ca studenții să nu mai frecventeze lecțiile.

Astfel, reclamantul a punctat că Alexei Botnari are scopuri negative îndreptate împotriva reclamantului și a Centrului de Studii „Intelligent-Com“, ceea ce i-a cauzat și îi va cauza în continuare suferințe morale, deoarece i-a fost denigrată imaginea în fața studenților, pentru care reclamantul este un exemplu, iar în viitor, reclamantul va avea de suferit și din cauza leziunilor corporale cauzate de Alexei Botnari.

Reclamantul a precizat că prejudiciul material în sumă de 3 320, 1 lei este compus din cheltuielile suportate pentru tratament medical.

Prin hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Reilean împotriva lui Alexei Botnari a fost admisă parțial (vol. I, f.d. 175-179). S-a încasat în beneficiul lui Vasile Reilean, din contul lui Alexei Botnari, suma de 15 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 500 lei. S-a încasat în beneficiul statului, din contul lui Alexei Botnari, taxa de stat în sumă de 100 lei. În rest, în partea reparării prejudiciului material, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 06 iunie 2018, Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a declarat apel împotriva hotărârii din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (vol. I, f.d. 181).

Prin decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, și s-a menținut hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (vol. I, f.d. 219-231).

La 14 decembrie 2018, Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Reilean împotriva lui Alexei Botnari (vol. I, f.d. 234-240).

În motivarea recursului, recurentul Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a susținut că reclamantul Vasile Reilean nu a prezentat nicio probă obiectivă ce ar dovedi existența suferințelor psihice pentru repararea cărora pretinde suma impunătoare de 25 000 lei, și nici existența suferințelor psihice în raport cu care prima instanță a dispus încasarea sumei de 15 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Recurentul a invocat că pe tot parcursul examinării cauzei, Vasile Reilean, prin prezentarea unor probe false, a încercat să inducă în eroare instanțele de

judecată, și anume creând falsa reprezentare precum că din cauza acțiunilor recurentului, Vasile Reilean a avut suferințe fizice și a urmat tratament în acest sens, prezentând bonuri fiscale care, după cum s-a constatat, nu au tangență cu cazul respectiv.

Recurentul a indicat că deși Vasile Reilean a prezentat mai multe bonuri fiscale care confirmă procurarea medicamentelor pentru tratarea afecțiunilor cauzate în urma aplicării loviturilor corporale, acesta nu a prezentat și dovezi aferente, și anume documente ce ar justifica cheltuielile suportate pentru tratament, cum ar fi prescripțiile medicale care ar demonstra necesitatea procurării și administrării medicamentelor conform bonurilor anexate la cererea de chemare în judecată, dar și legătura cauzală între XXXXX și bonurile respective.

De asemenea, recurentul a declarat că Vasile Reilean nu a probat că vătămarea cauzată la 25 ianuarie 2016 în timpul conflictului cu recurentul, a fost de lungă durată și că anume din cauza acestei vătămări, care potrivit raportului de constatare medico-legală nr. 337 din 28 ianuarie 2016, este calificată ca vătămare neînsemnată, Vasile Reilean a amânat mai multe lecții pe care urma să le desfășoare în calitate de profesor.

La fel, recurentul a subliniat că Vasile Reilean nu a prezentat probe din care s-ar putea deduce când concret acesta a fost nevoit să absenteze de la lecții și că acest fapt a avut loc anume din cauza vătămării neînsemnate cauzate lui Vasile Reilean la 25 ianuarie 2016, or, la materialele cauzei nu a fost anexat certificatul medical eliberat în modul corespunzător.

În aceeași ordine de idei, recurentul a menționat că din conținutul raportului de constatare medico-legală nr. 337 din 28 ianuarie 2016, rezultă că pe corpul lui Vasile Reilean a fost depistată o XXXXX, care se califică drept vătămare neînsemnată, iar alte leziuni pe corpul lui Vasile Reilean nu au fost depistate.

Recurentul consideră că medicamentele pretins procurate de către Vasile Reilean nu sunt destinate pentru tratarea XXXXX, iar din conținutul certificatului de vizită nr. 7659, eliberat de IMSP „Institutul de Medicină Urgentă“, rezultă că lui Vasile Reilean i s-a recomandat doar XXXXX.

Recurentul a notat că Vasile Reilean nu a probat nici afirmațiile precum că recurentul ar fi lovit cu picioarele peste panoul publicitar, iar pe parcursul zilei de după conflict, acesta ar fi intrat în oficiul lui Vasile Reilean și l-ar fi numit cu cuvinte necenzurate, toate cele invocate având doar caracter declarativ, după cum nu au fost prezentate și probe că recurentul a scuipat peste panoul publicitar al Centrului de Studii „Intelligent-Com“.

În această privință, recurentul a evidențiat că nu este clar ce legătură are reputația Ministerului Educației cu cea a lui Vasile Reilean, în calitatea acestuia de administrator al Centrului de Studii „Intelligent-Com“.

Recurentul a mai reliefat că instanțele ierarhic inferioare nu au motivat de ce anume suma de 15 000 lei urmează a fi încasată în beneficiul lui Vasile Reilean cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Recurentul consideră că prima instanță neîntemeiat a dispus compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de Vasile Reilean în mărime de 3 500

lei, deoarece examinarea procesului s-a tergiversat anume datorită atitudinii lui Vasile Reilean, care înainta diverse cereri de amânare și de numire a expertizei, renunțând ulterior la efectuarea expertizei.

La 22 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Vasile Reilean copia cererii de recurs depuse de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d. 244).

La 18 februarie 2019, intimatul Vasile Reilean a depus referință, solicitând considerarea recursului depus de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, ca fiind inadmisibil (vol. I, f.d. 246-252).

La 20 martie 2019, intimatul Vasile Reilean a depus referință, la care a anexat noi probe (vol. II, f.d. 4-9).

Prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a fost considerat admisibil (vol. II, f.d. 1).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Colegiul observă că recurentul Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în mai puțin de două luni de la pronunțarea dispozitivului acestei decizii.

În afară de aceasta, Colegiul relevă că decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la data de 23 noiembrie 2018.

Astfel, Colegiul consideră că recurentul Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari, care a declarat recursul la 14 decembrie 2018, s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Verificând decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, de admitere parțială a pretenției privind repararea prejudiciului moral, și anume în sumă de 5 000 lei, iar în rest, și anume în partea încasării cheltuielilor de judecată, menținerea deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pentru motivele ce se succed.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se

examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă stipulează că instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul reține că la 21 iunie 2016, Vasile Reilean a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexei Botnari cu privire la încasarea sumei de 10 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, a sumei de 15 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenția prevăzută la art. 354 din Codul contravențional, a sumei de 3 320, 1 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 500 lei (vol. I, f.d. 3-7).

Aici, Colegiul observă că în ceea ce privește pretenția de încasare a sumei de 15 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenția prevăzută la art. 354 din Codul contravențional, reclamantul Vasile Reilean a specificat că are în vedere faptele culpabile ale lui Alexei Botnari în urma cărora reclamantul a avut de suferit la 25-26 ianuarie 2016, estimând despăgubirea morală la suma de 5 000 lei, și separat faptele culpabile ale lui Alexei Botnari din data de 18 martie 2016, în urma cărora reclamantul, în calitate de administrator al Centrului de Studii „Inteligent-Com“, de asemenea a avut de suferit, evaluând despăgubirea morală la suma de 10 000 lei.

În conformitate cu art. 1398 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Astfel, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic, acest rol fiind îndeplinit de temeiul răspunderii delictuale, care îl constituie componența delictului civil, și anume totalitatea de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componența delictului civil include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu, și vinovăția. Lipsa unui element, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor elemente anume.

Conform art. 1422 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

După cum rezultă din conținutul art. 1422 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul moral se compensează numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Astfel, se impune repararea prejudiciului moral numai dacă acesta este urmarea încălcării

unor valori de aceeași natură.

La materialele dosarului este anexat procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 261803 din 01 februarie 2016, procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 303282 din 26 februarie 2016 și procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 333487 din 28 martie 2016 (vol. I, f.d. 19-20; 64). Colegiul relevă că în privința niciunui dintre aceste procese-verbale, la materialele dosarului nu există o hotărâre judecătorească irevocabilă de anulare a procesului-verbal și de încetare a procesului contravențional.

Așadar, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 261803 din 01 februarie 2016, s-a constatat că la 25 ianuarie 2016, ora 11.30, în cadrul unui conflict, aflându-se pe str. C. Tănase nr. 9, mun. Chișinău, Alexei Botnari i-a aplicat o lovitură lui Vasile Reilean, provocându-i dureri fizice, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă contravențională în mărime de 500 lei.

În baza procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 303282 din 26 februarie 2016, s-a constatat că în perioada 25-26 ianuarie 2016, în timpul nopții, Alexei Botnari l-a telefonat pe Vasile Reilean la domiciliu, deranjându-l și tulburându-i liniștea, prin ce a comis contravenția prevăzută la art. 354 din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă contravențională în mărime de 200 lei.

În baza procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI03 nr. 333487 din 28 martie 2016, s-a constatat că la 18 martie 2016, ora 15.00, în cadrul unui conflict, din cauza relațiilor ostile, Alexei Botnari a scuipat pe panoul publicitar de pe str. C. Tănase nr. 6, mun. Chișinău, prin ce a încălcat grosolan ordinea publică și a comis contravenția prevăzută la art. 354 din Codul contravențional, fiind sancționat cu amendă contravențională în mărime de 200 lei.

În această ordine de idei, Colegiul subliniază că deși în speță, în privința lui Alexei Botnari au fost întocmite 3 procese-verbale cu privire la contravenție, se impune repararea doar a prejudiciului moral cauzat prin acea fapta ilicită care a lezat anumite drepturi ale persoanei vătămate, după cum statuează art. 1422 alin. (1) din Codul civil. Pentru a constata însăși existența unei persoane vătămate și, respectiv, existența drepturilor ce i-au fost lezate acesteia, este necesar, în fiecare caz aparte, de a supune analizei categoria relațiilor sociale pe care le ocrotește norma respectivă din Codul contravențional.

Conform art. 354 din Codul contravențional în redacția în vigoare la data relevantă speței, huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce încalcă normele morale, tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice, se sancționează cu amendă de la 10 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 60 de ore.

Colegiul observă că această normă se conține la Capitolul XIX din Codul contravențional, care grupează contravențiile ce atentează la ordinea publică și la securitatea publică.

În particular, obiectul juridic special al contravenției de huliganism nu prea

grav îl constituie relațiile sociale cu privire la ordinea publică, prin care se înțelege un sistem stabil de relații sociale, care asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate.

Cu toate că săvârșind contravențiile de huliganism nu prea grav în perioada 25-26 ianuarie 2016 și la data de 18 martie 2016, Alexei Botnari a atentat în ambele cazuri, în mod direct, anume la relațiile sociale ocrotite prin prisma art. 354 din Codul contravențional, care asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate și Vasile Reilean este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral ca urmare a comiterii de către Alexei Botnari a contravenției în perioada 25-26 ianuarie 2016, dar nu și ca urmare a comiterii de către Alexei Botnari a contravenției la data de 18 martie 2016.

Or, spre deosebire de contravenția din 18 martie 2016, contravenția din perioada 25-26 ianuarie 2016 a avut ca finalitate deranjarea și tulburarea liniștei unei persoane concrete, și anume a lui Vasile Reilean, și nu afectarea ambianței generale de conviețuire în societate.

Mai mult, săvârșind contravenția de huliganism nu prea grav în perioada 25-26 ianuarie 2016, Alexei Botnari a atentat la însăși liniștea din familia lui Vasile Reilean, având în vedere că din actele cauzei, rezultă că mama acestuia suferă de o afecțiune cronică și a fost deranjată pe timp de noapte.

Săvârșind contravenția de huliganism nu prea grav la data de 18 martie 2016, Alexei Botnari a scuipat pe panoul publicitar de pe str. C. Tănase nr. 6, mun. Chișinău, adică nu l-a afectat direct, în mod fizic sau de o altă manieră, pe Vasile Reilean și nici familia acestuia.

Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare, care au constatat că Vasile Reilean este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral ca urmare a comiterii de către Alexei Botnari a contravenției de huliganism nu prea grav la data de 18 martie 2016, au interpretat eronat prevederile art. 1422 alin. (1) din Codul civil.

Or, instanțele ierarhic inferioare au dat o calificare corectă raportului material litigios, corect au determinat normele legale aplicabile, în particular – prevederile art. 1422 alin. (1) din Codul civil, însă din cauza că au extins norma legală peste ipotezele aplicabile, și anume au considerat că atentarea, la data de 18 martie 2016, de către Alexei Botnari la relațiile sociale cu privire la ordinea publică echivalează cu încălcarea drepturilor lui Vasile Reilean, au tras o concluzie greșită cu privire la existența obligației lui Alexei Botnari de a-i repara lui Vasile Reilean prejudiciul moral cauzat prin respectiva contravenție de huliganism nu prea grav, eroare judiciară pe care instanța de recurs poate să o corecteze.

În continuare, Colegiul reține că în conformitate cu art. 78 alin. (2) din Codul contravențional în redacția în vigoare la data relevantă speței, vătămarea intenționată ușoară a integrității corporale, maltratarea, aplicarea de lovituri, alte acțiuni violente care au provocat dureri fizice, se sancționează cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 40 de ore, sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile.

Colegiul notează că această normă se conține la Capitolul VII din Codul

contravențional, care grupează contravențiile ce atentează la sănătatea populației, sănătatea persoanei și la starea sanitar-epidemiologică.

În particular, obiectul juridic special al contravenției de vătămare intenționată ușoară a integrității corporale îl constituie relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

Astfel, în condițiile indubitabile în care Alexei Botnari a comis contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional, și anume i-a aplicat o lovitură lui Vasile Reilean, provocându-i dureri fizice, rezultă cu certitudine că Vasile Reilean, în calitate de parte vătămată, a suferit un prejudiciu moral materializat într-o suferință psihică, care depășește măsura a ceea ce este normal suportabil, prejudiciu moral pe care Alexei Botnari urmează să-l repare în temeiul art. 1422 alin. (1) din Codul civil.

Art. 1423 alin. (1) din Codul civil prevede că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Art. 1423 alin. (2) din Codul civil stipulează că, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Astfel, pe lângă gravitatea prejudiciului moral ce trebuie luată în seamă pentru stabilirea despăgubirii, trebuie să se analizeze și un al doilea criteriu, cel al echității. Or, dacă gravitatea prejudiciului moral este mare, și despăgubirea ce trebuie acordată trebuie să fie una substanțială. Despăgubirea trebuie să fie una justă, rațională, echitabilă, adică în așa fel stabilită încât să asigure efectiv o compensație suficientă, dar nu exagerată, a prejudiciului moral suferit.

În această privință, Colegiul constată că instanțele ierarhic inferioare corect au identificat criteriile de evaluare a prejudiciului moral, stipulate la art. 1423 din Codul civil, și au reținut că lui Vasile Reilean i-au fost cauzate consecințe nefaste determinate de retrări, încordare psihică, stare de discomfort și alți factori din care derivă suferințe morale suportate de către reclamantul Vasile Reilean.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky v. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor social ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În baza acestor criterii, având în vedere că Vasile Reilean este îndreptățit să obțină repararea prejudiciului moral, cauzat prin comiterea de către Alexei Botnari a contravenției prevăzute la art. 78 alin. (2) din Codul contravențional și a contravenției prevăzute la art. 354 din Codul contravențional, comise la data de 18 martie 2016, Colegiul conchide că suma de 5 000 de lei îi va asigura lui Vasile Reilean o compensație suficientă și echitabilă a prejudiciului moral suferit.

Cu titlu separat, Colegiul consideră a fi neîntemeiată alegația recurentului precum că suma de 3 500 lei, acordată lui Vasile Reilean cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică, este excesivă, or după cum rezultă din materialele dosarului, reprezentantul lui Vasile Reilean în prima instanță, Mihail Scrob, a participat la șase ședințe de judecată, ceea ce înseamnă că onorariul în sumă de 3 500 lei se circumscrie criteriului cheltuielilor necesare și rezonabile, prevăzut la art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul consideră că decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, urmează a fi menținute în partea încasării cheltuielilor de judecată.

Având în vedere problemele de drept invocate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, și a pronunța în această parte o nouă hotărâre, de admitere parțială a pretenției privind repararea prejudiciului moral, și anume în sumă de 5 000 lei, iar în rest, și anume în partea încasării cheltuielilor de judecată, de a menține decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Alexei Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Cojocari.

Se casează decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Reilean împotriva lui Alexei Botnari cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și încasarea cheltuielilor de judecată, în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, și se pronunță în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Se admite parțial pretenția lui Vasile Reilean privind încasarea în beneficiul său, din contul lui Alexei Botnari, a sumei bănești cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

Se încasează în beneficiul lui Vasile Reilean, din contul lui Alexei Botnari, suma de 5 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

În rest, pretenția lui Vasile Reilean privind încasarea în beneficiul său, din contul lui Alexei Botnari, a sumei bănești cu titlu de reparare a prejudiciului moral, se respinge ca neîntemeiată.

În rest, în partea încasării cheltuielilor de judecată, se menține decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 06 iunie 2018 a

Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani.
Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Nina Vascan